

Handläggare
Linnea Kleiner
Telefon: 08-50820474

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd
2024-10-24

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds månadsrapport 2024

September 2024

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner månadsrapport för september 2024.

Sammanfattning

Ärendet syftar till att redovisa prognos på helårsutfall för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.

För hela nämndens verksamhetsområde prognostiseras ett underskott om 30,0 mnkr före resultatöverföringar och ett underskott om 20,0 mnkr efter resultatöverföringar. För investeringar prognostiseras ett utfall inom fastställd budget.

Prognostiserad avvikelse på helår motsvarar 1,1 procent före resultatöverföring och 0,7 procent efter resultatöverföring jämfört med justerad budget.

Underskottet är störst inom individ- och familjeomsorg till barn och unga till följd av fortsatt mycket höga vård- och omsorgskostnader. Framförallt har kostnaderna för HVB och arvoderade familjehem ökat kraftigt jämfört med föregående år bland annat på grund av många och komplexa ärenden. Förvaltningen konstaterar att utmaningarna inom barn och unga gällande både ekonomi och verksamhet kommer kvarstå och kräva prioriteringar i arbetet med verksamhetsplanen för 2025.

Förvaltningen har under flera år arbetat med att bygga upp en beredskap och resurser för att hantera snabba svängningar i ekonomin och bibehålla en rättssäker och noggrann myndighetsutövning enligt gällande lagstiftning.

Ett kontinuerligt arbete pågår för att följa den ekonomiska utvecklingen och förvaltningen bevakar ett antal kostnadsdrivande faktorer inom flera verksamhetsområden. Förvaltningen bedriver inom samtliga verksamhetsområden en tydlig, stram och prioriterad

styrning av både ekonomi och verksamhet och kommer att fortsätta prioritera detta med ett tydligt och stärkt fokus på ekonomistyrning.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner månadsrapport för september 2024.

Bakgrund

Ärendet syftar till att redovisa prognos på helårsutfall för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.

Varje nämnd är ansvarig för att anslag inte överskrids, budgeterade intäkter inflyter, avkastnings- och resultatkrav uppnås samt att investeringsutgifter och inkomster disponeras för beslutade objekt inom anvisad ram. Ansvaret för uppföljning ligger hos nämnderna.

Månadsvisa ekonomiska prognoser för utfallet per februari, mars, april (tartialrapport 1), maj, juli, augusti (tartialrapport 2), september, oktober och november redovisas till stadsledningskontoret. Prognosen lämnas per verksamhetsområde och baseras på föregående månad.

Ärendet

Prognosen avser samtliga beräknade kostnader och intäkter samt utgifter och inkomster för året. I prognosen ingår de budgetjusteringar som beslutats i avstämningsärendet samt budgetjusteringar som förväntas under året. Även förväntade prestationsförändringar och omslutningsförändringar ingår i prognosen.

Genom att upprätta månadsprognos i enlighet med kommunfullmäktiges anvisningar för budgetuppföljning säkerställer förvaltningen en kontinuerligt uppdaterad bild om ekonomins och verksamhetens utveckling.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Administrativa avdelningen i samverkan med förvaltningens övriga avdelningar.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Kommunfullmäktige har beslutat om en nettobudget för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd för år 2024 om 2 732,7 mnkr för driftverksamhet och 24,9 mnkr för investeringar.

I kommunstyrelsens avstämningsärende justerades nämndens budget med 21,5 mnkr, varav 6,9 mnkr avsåg drift och 14,6 mnkr avsåg investering. I samband med tartialrapport 1 justerades nämndens budget med 8,1 mnkr, varav 7,9 mnkr avsåg drift och 0,2 mnkr avsåg investering. Nämnden beviljades även 0,2 mnkr i

trygghetsinvestering i samband med tertialrapport 2 2023 för verksamhetsåret 2024.

AVDELNING/VERKSAMHET	BUDGET*	BOKFÖRT 30/9	DIFF 2024 före RE	DIFF 2024 efter RE	DIFF FÖREG. MÅN efter RE	DIFF VB23 efter RE
Avdelning förskola	604,4	455,7	3,5	6,8	6,8	2,9
Social omsorg förebyggande och främjande	101,25	71,7	4,0	4,0	4,0	6,9
Förskoleverksamhet	9,9	5,4	0,0	0,0	0,0	-0,1
Barn, kultur och fritid	58,15	42,7	2,5	2,5	2,5	3,2
IoF barn och unga	14,7	10,7	0,0	0,0	0,0	1,7
IoF vuxen	2,6	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Arbetsmarknadsåtgärder	15,9	11,2	1,5	1,5	1,5	2,1
Social omsorg barn och unga	207,6	176,6	-33,0	-33,0	-33,0	-9,6
IoF barn och unga	207,6	182,3	-38,0	-38,0	-38,0	-19,3
IoF nyanlända	0,0	-5,6	5,0	5,0	5,0	9,7
Social omsorg vuxen	916,4	682,7	-6,5	-5,1	-3,6	-23,4
IoF vuxen	58,1	38,1	4,5	4,5	4,5	2,8
Socialpsykiatri	75,6	61,2	-1,9	-1,0	0,0	-3,1
Funktionsnedsättning	611,1	454,7	-8,6	-8,1	-7,1	-19,4
Arbetsmarknadsåtgärder	8,7	4,9	1,5	1,5	1,5	1,0
Ekonomiskt bistånd	162,9	123,7	-2,0	-2,0	-2,5	-4,7
Social omsorg äldre	833,0	666,8	-5,3	0,0	0,0	-10,4
Administrativa avdelningen	118,3	81,9	4,4	4,4	2,9	6,0
Stadsmiljöverksamhet	62,9	44,7	0,0	0,0	0,0	1,5
Nämnd- och förvaltningsadministration	55,40	37,2	4,4	4,4	2,9	4,5
Avdelning HR och utveckling	24,6	15,2	3,0	3,0	2,6	2,0
Nämnd- och förvaltningsadministration	24,55	15,2	3,0	3,0	2,6	2,0
Drift totalt	2 805,5	2 150,5	-30,0	-20,0	-20,4	-25,7
Parkinvesteringar	36,7	14,2	0,0	0,0	0,0	0,7
Investeringar maskiner och inventarier	3,2	0,8	0,0	0,0	0,0	0,7
Investeringar totalt	39,9	15,0	0,0	0,0	0,0	1,4

*Budget inkl förväntade prestationer och budgetjusteringar.

Uppföljning av ekonomi

För hela nämndens verksamhetsområde prognostiseras ett underskott om 30,0 mnkr före resultatöverföringar och ett underskott om 20,0 mnkr efter resultatöverföringar. För investeringar prognostiseras ett utfall inom fastställd budget.

I bokslutet 2023 redovisades ett underskott om 61,4 mnkr före resultatöverföring och ett underskott om 25,7 mnkr efter resultatöverföring. Avvikelsen motsvarade 2,3 procent före resultatöverföring och 1,0 procent efter resultatöverföring jämfört mot justerad budget. Prognostiserad avvikelse på helår, mellan utfall och budget, motsvarar i september 1,1 procent före resultatöverföring och 0,7 procent efter resultatöverföring jämfört med nuvarande justerad budget.

Förvaltningen har under flera år arbetat med att bygga upp en beredskap och resurser för att hantera snabba svängningar i ekonomin och bibehålla en rättssäker och noggrann myndighetsutövning enligt gällande lagstiftning.

Förvaltningen följer den ekonomiska utvecklingen och bevakar ett antal kostnadsdrivande faktorer. Samtliga verksamheter med prognostiserat underskott har uppdaterade åtgärdsplaner att arbeta utifrån för att möta ekonomiska utmaningar. Flertalet åtgärder har också vidtagits under året. Förvaltningen kommer fortsätta prioritera en tydlig, stram styrning av såväl ekonomi som verksamhet.

Förvaltningen kan konstatera ett fortsatt högt kostnadstryck framförallt avseende vård- och omsorgskostnader. Underskottet är störst inom *Individ- och familjeomsorg till barn och unga* och beror på fortsatt mycket höga vårdkostnader. Framförallt har kostnaderna för HVB och arvoderade familjehem ökat kraftigt jämfört med föregående år, bland annat på grund av många och komplexa ärenden. Kostnaderna för placeringar på HVB-hem har i septemberprognosen minskat med 1,2 mnkr jämfört med föregående prognos men är cirka 19,6 mnkr högre än föregående år.

Utmaningarna inom barn och unga gällande både ekonomi och verksamhet kommer enligt förvaltningens bedömning kvarstå och kräva prioriteringar i arbetet med verksamhetsplanen för 2025.

Förskoleverksamheten prognostiserar ett fortsatt lägre barnantal än kommunfullmäktiges budget. Verksamhetsområdet *Stöd och service till personer med funktionsnedsättning* ser en risk för negativ utveckling till följd av bland annat en ökad volym av insatser.

Även prognosen för verksamhetsområdet *Ekonomiskt bistånd* är osäker framförallt kopplat till osäkerhetsfaktorer i omvärlden och negativ konjunkturutveckling. Effekten av detta medför risk för ökad arbetslöshet och därmed ökat inflöde av hushåll med behov av ekonomiskt bistånd.

Avdelning förskola

Avdelning *förskola* prognostiserar ett överskott om 3,5 mnkr före resultatöverföring och ett överskott om 6,8 mnkr efter resultatöverföring. Överskottet i prognosen förklaras främst av prognostiserade bidrag för kvalitetshöjande åtgärder. Resultatenheterna prognostiserar att hämta 3,3 mnkr ur fonderna.

Beställare

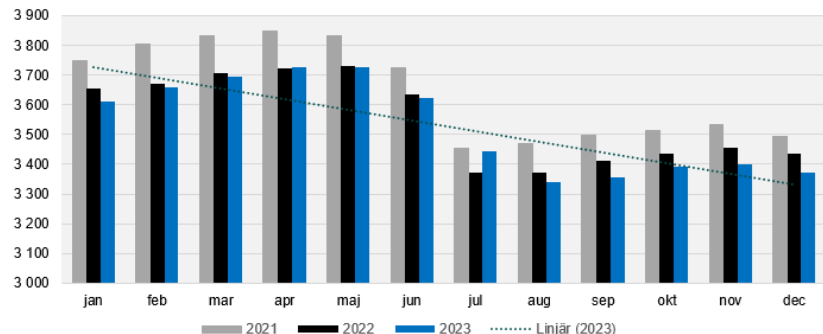
I beställarens budget ingår kostnader för barn med särskilt stöd, hyror, it-kostnader och löner för övergripande personal, inklusive staben och stöd- och utvecklingsteam. I prognosen har hänsyn tagits till prognosen för negativa prestationsjusteringar samt ersättning för höga hyror, platsgaranti och bidrag för kvalitetshöjande åtgärder. Sjuklönekostnader i september motsvarar 1,5 mnkr, vilket är 0,3 lägre än sjuklönekostnader motsvarande månad år 2023.

Utförare

Resultatenheterna prognostiserar ett underskott om 3,3 mnkr. Underskottet förklaras av minskat barnantal jämfört med år 2023.

Förvaltningen prognostiserar ett lägre barnantal än kommunfullmäktiges budget. Prognosen medför en negativ prestationsjustering om 30,4 mnkr. Barnantalet i september år 2023 var 35 barn högre än barnantalet i september år 2024. Enheterna

arbetar långsiktigt med att anpassa personalkostnader till prognostiserade intäkter.

Enheten Stureby, som inte är en resultatenhet, prognostiserar ett underskott om cirka 1,8 mnkr. Underskottet beror på brist av barn i kö. Enheten arbetar med att anpassa personalgruppens storlek i förhållande till aktuellt barnantal.

Förvaltningen bedömer att platsgarantin kommer att uppfyllas under året. Behovet av platser inom förskolan ses kontinuerligt över och bedöms kunna tillgodoses inom stadsdelsområdet. Ersättning för platsgarantin förväntas bli 3,4 mnkr.

Social omsorg förebyggande och främjande

Avdelning *Social omsorg förebyggande och främjande* består av hela eller delar av följande verksamhetsområden:

- Barn, kultur och fritid (fritidsgårdar, parklekar, kollo, konsumentrådgivning och medborgarkontor)
- IoF barn och ungdom (prevention, dvs. fältassistenter, familjens hus och ungdomsmottagning)
- IoF vuxen (budget och skuldrådgivning)
- Arbetsmarknad (ferieungdom)

Avdelningen prognostiserar ett överskott om 4,0 mnkr jämfört med budget. Överskottet beror dels på vakanser och lägre personalkostnader än budgeterat, dels på budgetjusteringen för sommarlovsaktiviteter som inte prognostiseras förbrukas i sin helhet.

Förskoleverksamhet

Verksamhetsområdet prognostiserar ett utfall inom fastställd budget, vilket avser öppna förskolan.

Barn, kultur och fritid

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 2,5 mnkr jämfört med budget. Det beror dels på vakanser och lägre personalkostnader än budgeterat, dels på osäkerhet om den förväntade budgetjusteringen för sommarlovsaktiviteter om 1,3 mnkr kommer att förbrukas i sin helhet.

En osäkerhetsfaktor är övertagandet av Parkleken Stacken och vilka kostnader det kan komma att medföra.

Individ- och familjeomsorg för barn och unga

Verksamhetsområdet prognostiserar ett utfall inom fastställd budget, vilket avser prevention.

Individ- och familjeomsorg för vuxna

Verksamhetsområdet prognostiserar ett utfall inom fastställd budget, vilket avser budget och skuldrådgivning.

Arbetsmarknad

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 1,5 mnkr, vilket avser ferieungdomsverksamheten.

Social omsorg barn och unga

Avdelning *Social omsorg barn och unga* prognostiserar sammantaget ett underskott om 33,0 mnkr jämfört med budget.

Underskottet beror på fortsatt mycket höga vårdkostnader.

Prognosen är fortsatt osäker, trots försämringen i tertialrapport 2 jämfört med föregående månader, främst på grund av de senaste årens fortsatt tilltagande negativa utveckling med ökad kriminalitet och våld bland unga med höga placeringskostnader som följd.

Prognosen kan behöva justeras med ett än större underskott kommande månader.

I prognosen är det främst kostnaderna för HVB-hem samt även arvoderade familjehem (inkl. avtal med vårdnadshavare), som har ökat mycket jämfört med föregående år. Orsaker till de höga kostnaderna är många komplexa ärenden med bland annat neuropsykiatriska problem och kriminalitet som medför dels sammanbrott med omplaceringar som följd, dels placeringar på orter utanför länet där ramavtal inte finns (främst vid tyngre kriminalitet).

Statsbidragen inom verksamhetsområdet beräknas i prognosen till ungefär samma nivå som föregående år. Ökningen av intäkterna jämfört med föregående prognoser beror främst på ökning av generalschablonen, utifrån ändrade regler för folkbokföring för ukrainska familjer. I prognosen ingår en beslutad budgetjustering om 1,9 mnkr för placeringskostnader.

Den främsta orsaken till underskottet inom avdelningen är utvecklingen inom verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg till barn och unga. Under den senaste treårsperioden (2020-2023) har orosanmälningarna ökat med 21 procent. De externa placeringarna har ökat med 13 procent. Detta har i sin tur medfört ökade kostnader jämfört med tilldelad budget.

Parallellt med Trefassamverkan har ett ökat antal omhändertaganden inom ramen för LVU samt ökat antal placeringar på SIS- och HVB-institution genomförts. Över tid förväntas insatserna inom Trefas leda till minskade samhällsekonomiska kostnader och för verksamheten.

Verksamheten arbetar strukturerat och långsiktigt med att minska vårdkostnaderna, bland annat genom att arbeta än mer intensifierat med uppföljning av institutionsplaceringarna samt med att hitta nya arvoderade familjehem.

Verksamheten arbetar även med att utveckla nya metoder och arbetssätt för att arbeta med ungdomar som är i förstadiet till kriminalitet eller grov kriminalitet och motivera dem och deras föräldrar att ta emot hjälp. Detta kan innebära ökade kostnader i ett tidigare skede än tidigare, antingen för öppenvård eller placeringar.

Vidare följer verksamheten löpande upp ekonomi och insatser med utgångspunkt i att identifiera nya åtgärder, med hänsyn till rättssäkerhet och ekonomi. En åtgärdslista finns sammanställd, där flera delar sedan tidigare redan finns inarbetade i det löpande arbetet och rutiner. Åtgärdslistan är en del i verksamhetens arbete med att säkerställa och upprätthålla kostnadsmedvetenhet vid handläggning av ärenden för att bland annat minska onödigt långvariga och kostsamma placeringar.

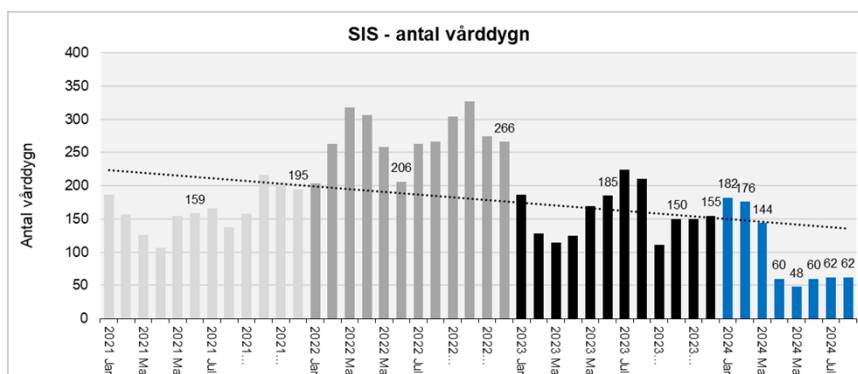
Individ- och familjeomsorg för barn och unga

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 38,0 mnkr jämfört med budget. Underskottet beror på fortsatt mycket höga vårdkostnader. Det är främst fortsatt mycket höga kostnader och ökande placeringar på HVB-hem som ligger till grund för prognosen.

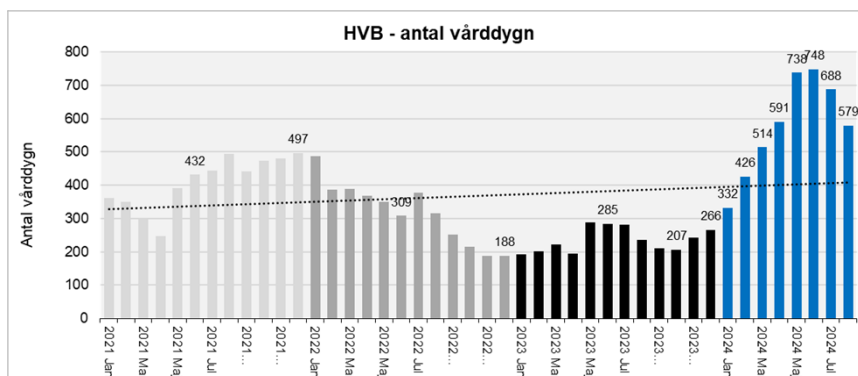
Prognosen är fortsatt osäker, trots försämringen i tertialrapport 2 jämfört med föregående månader, främst på grund av de senaste årens fortsatt tilltagande negativa utveckling med ökad kriminalitet och våld bland unga med höga placeringskostnader som följd. Prognosen kan behöva justeras med ett än större underskott kommande månader.

Prognosen för kostnader för placeringar av äldre ungdomar på SIS-institution ligger i septemberprognosen 0,2 mnkr lägre än föregående månad och 5,0 mnkr lägre än föregående år. Verksamheten har arbetat med att slussa vidare ärenden till andra placeringsformer där det är möjligt. Under januari-mars 2024 var nivån på SIS-placeringar hög, men från april har det varit få ärenden med SIS-placering och nivån i september är fortsatt låg. Framåt

prognostiseras att SIS-placeringarna kommer att vara kvar på en fortsatt låg nivå.

Kostnaderna för placeringar på HVB-hem har i septemberprognosen minskat med 1,2 mnkr jämfört med föregående månadsprognos, och är nu cirka 19,6 mnkr högre än föregående år. Den genomsnittliga dygnskostnaden per HVB-placering har ökat från maj och framåt, jämfört med januari-april, vilket också påverkar prognosen. Kostnadsnivån för insatsen behandlingsfamilj ligger i prognosen på samma nivå som föregående månad, vilket är cirka 5,6 mnkr lägre än föregående år. Även insatsen stödboende prognostiseras till samma nivå som föregående månad vilket är en ökning på cirka 5,6 mnkr jämfört med föregående år. Kostnaderna för externa jourhem ligger i prognosen 0,5 mnkr lägre än föregående månad, vilket är 0,4 mnkr lägre än föregående år.

Kostnaderna för arvoderade familjehem, inkl. avtal med vårdnadshavare, är fortsatt höga och ökningen jämfört med föregående år är cirka 6,7 mnkr. Behovet av nya familjer är stort och det finns, trots ökningen, fortsatt en kö av barn i väntan på familjehem. Kösituationen medför att barn antingen blir kvar i jourhem längre än önskvärt, eller att placeringar i externa familjehem kan öka, vilket är kostnadsdrivande. Kostnaderna för externa familjehem är i septemberprognosen 0,2 mnkr högre än föregående månad och cirka 1,0 mnkr högre än föregående år.

Inom verksamhetsområdet har flertalet kostnadsbegränsande åtgärder genomförts. Verksamheten arbetar för att genomföra tidiga

insatser och fånga upp familjer i behov av samhällets stöd så tidigt som möjligt genom att:

- Säkerställa rätt utbud av riktade och öppna förebyggande insatser i samverkan med avdelning *Social omsorg förebyggande och främjande*
- God samverkan med polis, skola och andra aktörer
- Göra inledande utredningar på nytt sätt, på kortare tid samt hemma hos klienten (IHU-projektet)

Verksamheten arbetar även för att minska behovet av köpt vård genom att:

- Öka placeringar i arvoderade (egna) familjehem istället för konsulentstödda familjehem
- Öka nätverksplaceringar
- Högt nyttjande av den egna öppenvården
- Ökad uppföljning av vårdgivarna för att säkerställa rätt vård till rätt kostnad

Individ- och familjeomsorg för nyanlända

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 5,0 mnkr jämfört med budget.

Antal ensamkommande barn (EKB) med extern placering ser i nuläget ut att minska något framöver. Stora osäkerhetsfaktorer i omvärlden gör däremot bedömningen osäker och situationen kan förändras under året. Generalschablonen har ökat från och med juli, utifrån ändrade regler för folkbokföring för ukrainska familjer.

Från april 2022 och framåt har de ensamkommande barnen främst kommit från Ukraina. Verksamheten har i nuläget låga kostnader för de flesta av de ukrainska ensamkommande barnen eftersom de främst bor hos släktingar som endast ersätts med omkostnadsersättning. Intäkterna från Migrationsverket beräknas därför generera ett överskott, även om det finns en osäkerhet i hur länge det förhållandet kommer att fortgå.

Social omsorg vuxen

Avdelning *Social omsorg vuxen* prognostiserar sammantaget ett underskott om 6,5 mnkr före resultatöverföring och ett underskott om 5,1 mnkr efter resultatöverföring. Resultatenheterna prognostiserar att hämta 1,4 mnkr ur fonderna. Prognosen är mycket osäker, främst på grund av den negativa utvecklingen med höga kostnader inom flera verksamheter och volymökningar, och kan behöva justeras kommande månader.

Stora osäkerhetsfaktorer i omvärlden med hög inflation och konjunktorens negativa utveckling ger risk för ökade kostnader

inom verksamheterna. I prognosen finns medräknat förväntade budgetjusteringar, prestationsjustering samt särskild redovisning.

Individ- och familjeomsorg för vuxna

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 4,5 mnkr jämfört med budget. Överskottet beror främst på låga kostnader inom både missbruk och relationsvårdsteamet samt på högre statsbidrag än tidigare förväntat.

Verksamheten arbetar kontinuerligt med att öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden, liksom med att minska kostsamma placeringar. Det möjliggörs bland annat genom att i hög grad använda mindre kostsamma försöks- och träningslägenheter i förvaltningens regi samt genom högt nyttjande av den egna öppenvården. Förvaltningen har under året utvecklat ett nytt arbetssätt med intensivt och flexibelt boendestöd riktat till personer med stort stödbehov i jourlägenheter, vilket har lett till minskade kostnader.

Arbetet med Trefas har ökat vårdkostnadsnivån. En förutsättning för prognosen är att vårdkostnadsnivån inte ökar, liksom att ersättning erhålls från polisen avseende kostnader för vissa ärenden inom avhopparverksamheten.

Inom relationsvårdsteamet har behovet av placering på skyddat boende varit fortsatt lågt fram till och med september, även om det är en viss ökning jämfört med föregående år. I verksamheten finns en tydlig säsongsvariation med ett avsevärt högre tryck under vinterhalvåret.

Socialpsykiatri

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 1,9 mnkr före resultatöverföring och ett underskott om 1,0 mnkr efter resultatöverföring jämfört med budget.

Beställare

Beställare prognostiserar ett underskott om 0,6 mnkr vilket beror på ökade placeringskostnader. Volymökning samt ökat nyttjande av beslutade timmar under resterande delen av året kan påverka prognosen negativt. Kostnadsutfall på insatserna följs noggrant. Verksamheten arbetar fortlöpande med att öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden.

Utförare

Utförare prognostiserar ett underskott om 1,3 mnkr jämfört med budget. Resultatenheterna prognostiserar att hämta 0,9 mnkr ur fonderna. Utförare som inte är resultatenheter prognostiserar ett underskott om 0,4 mnkr jämfört med budget.

Gruppbestäderna har fortsatt en ekonomisk utmaning i att minska dygnskostnader för brukare. Enheterna arbetar med att se över nivåbedömningarna för att motsvara brukarnas behov.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 8,6 mnkr före resultatöverföring och ett underskott om 8,1 mnkr efter resultatöverföring jämfört med budget.

Ledning och beställare

Avdelningsledning och beställare prognostiserar ett underskott om 6,7 mnkr jämfört med budget. Prestationsförändring, särskild redovisning samt sökta budgetjusteringar har beaktats i prognosen. Prognosen är mycket osäker med risk för negativ utveckling.

Utvecklingen av kostnader för turbundna resor samt volymökning under resterande delen av året kan komma att påverka prognosen negativt. Insatser där brukare själva väljer nyttjande av beslutade timmar kan också öka och påverka prognosen negativt.

Verksamheten följer löpande upp ekonomin och insatser med utgångspunkt i att identifiera nya åtgärder med hänsyn till både rättssäkerhet och ekonomi. Flera delar av handlingsplanen har omarbetats och integrerats i löpande rutiner. Handlingsplanen är en del i verksamhetens arbete med att kontinuerligt öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden och minska kostsamma placeringar.

Utförare

Utförare prognostiserar ett underskott om 1,9 mnkr jämfört med budget. Resultatenheterna prognostiserar att hämta 0,55 mnkr ur fonderna. Utförare som inte är resultatenheter prognostiserar ett underskott om cirka 1,3 mnkr jämfört med budget.

Samtliga utförarenheter har tagit fram åtgärder för att motverka kostnadsökningar och minska underskottet. En översyn av schemaläggning i syfte att effektivisera bemanningen utifrån brukarnas behov pågår. Enheterna ser även över nivåbedömningarna för att motsvara brukarnas aktuella behov.

Enheterna har utvecklat ett gott samarbete över enhetsgränserna för att hantera ekonomiska utmaningar. Ett arbete med bemanningsstrategier pågår.

Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 1,5 mnkr jämfört med budget. Överskottet beror främst på låga kostnader inom området offentligt skyddat arbete (OSA).

Förvaltningen arbetar intensivt med att erbjuda arbetsmarknadsinsatser för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Syftet är att använda tilldelade budgetmedel för insatser som motverkar att personer riskerar att fastna i långvarig arbetslöshet och i förlängningen även riskerar ett långvarigt bidragsberoende.

I nuläget ser förvaltningen svårigheter att förbruka hela budgeten och prognosen är därför ett överskott. Orsaken är ändrade regler för vilka arbetsgivare som godkänns för OSA-platser. Numera godkänns endast platser internt i staden, vilket har minskat antalet möjliga platser mycket.

Ekonomiskt bistånd

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 2,0 mnkr jämfört med budget. Orsaker till underskottet är främst:

- Förändrade arbetssätt med tillfälligt boende till egna kontrakt som gått fortare än förväntat, vilket medfört en engångskostnad för kvarvarande lägenheter
- Fortsatt höga boendekostnader, även om dessa har minskat under året

Prognosen för utbetalt bistånd förutsätter även fortsatta intäkter i form av statsbidraget generalschablon utöver tilldelad budget för bidragshushåll i aktuell målgrupp. Generalschablonen har ökat från och med juli, utifrån ändrade reglerna för folkbokföring för ukrainska familjer.

Prognosen är ändå till viss del osäker, dels på grund av stora osäkerhetsfaktorer i omvärlden och konjunktorens negativa utveckling, med risk för ökad arbetslöshet och därmed ökat inflöde av hushåll med behov av ekonomiskt bistånd, dels på grund av hur generalschablonen utvecklas. Prognosen kan därför behöva justeras med ett ökat underskott kommande månader.

Det har varit ett ökat inflöde via Intro Stockholm av ukrainska familjer, utifrån ändrade rutiner för folkbokföring (Massflyktingsdirektivet). Det har lett till att minskningen av hushåll är lägre än förväntat vilket medför högre kostnader under andra halvan av året. Samtidigt har generalschablon tillkommit för de ärendena.

I prognosen ingår kompensation i form av budgetjustering om 1,6 mnkr för extrakostnader avseende tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer med bostadsbidrag enligt nationella riktlinjer.

Budget 2024 innebar en ökning jämfört med 2023, då antal hushåll i staden totalt beräknas öka, och baseras på en årsprognos om 850

hushåll i snitt samt ett medelbidrag om 12 118 kronor. Medelbidraget i stadsdelen är högre än genomsnittet i staden, vilket beror på att stadsdelen under längre tid har haft störst hushållstorlek bland bidragshushållen i staden¹.

Tabellen nedan visar utvecklingen under våren, jämfört med genomsnitt tidigare år. September är än så länge preliminär, men bedömningen är att antal hushåll slutgiltigt kommer att bli cirka 900. Genomsnittligt antal hushåll för januari-augusti är 908 och medelbidraget för samma period är i snitt 12 071 kr.

Trenden utifrån den senaste statistiken visar att den tidigare utvecklingen med sjunkande antal hushåll har avstannat från november 2023 fram till juli 2024. Antal hushåll har sjunkit även under 2024, men i långsammare takt. Nivån i september är preliminär men den preliminära siffran är något lägre än den preliminära siffran i augusti. Nivån i september är bedöms bli cirka 10 lägre än snittet för våren 2024.

En åtgärdsplan finns framtagen för att minska antal hushåll, då det i nuläget är för många hushåll i förhållande till tilldelad budget. Förvaltningen bedömer att det, trots åtgärdsplanen, finns en risk att antalet hushåll under året inte kommer att hinna sjunka i tillräckligt snabb utsträckning som behövs för att kostnaderna ska rymmas helt inom tilldelad budget.

Ekonomiskt bistånd	Snitt 2022	Snitt 2023	Snitt jan-apr	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept prel
Antal bidragshushåll	1 045	956	920	899	896	887	903	886
Antal ungdomar <25 år	61	52	45	42	42	44	48	45
Utbetalt bidrag, mnkr	11,48	11,05	11,07	10,65	11,12	10,50	11,12	10,58
Utbetalt bidrag boende, mnkr	0,99	0,83	0,64	0,53	0,58	0,47	0,64	0,39
Medelbidrag, kronor	10 987	11 561	12 039	11 848	12 412	11 832	12 318	11 937

Statistik från Sweco (Paraplyet)

Social omsorg äldre

Avdelning *Social omsorg äldre* prognostiserar ett underskott om 5,3 mnkr före resultatöverföring och ett utfall inom fastställd budget efter resultatöverföring. Resultatenheterna prognostiserar ett underskott och därmed minskar deras fonder med 5,3 mnkr. I prognosen har hänsyn tagits till förväntade stimulansmedel och budgetjustering för lokalers omstruktureringskostnader.

Sjuklönekostnaderna uppgår till 1,2 mnkr i snitt per månad under januari-september. Sjuklönekostnaderna tenderade att minska fram till augusti, men ökade i september. Samtliga enheter genomför åtgärder för att motverka ökade kostnader och anpassar fortlöpande bemanningen till beviljade insatser.

Beställare

¹ Swecos prognos om ekonomiskt bistånd i Stockholms stad, augusti 2023.

Beställarenheten prognostiserar ett underskott om 14,2 mnkr jämfört med budget. Underskottet beror främst på att utfallet insatser överträffar budgeterade insatser, hemtjänst insatser undantaget. Vård- och omsorgsinsatser visar en nedgående trend. Vård- och omsorgsboende har minskat med sammanlagt 26 månadspersoner vid jämförelse mellan februari, som visar det högsta antalet placeringar i år, och september. Se diagrammet nedan.

Servicehusinsatser visar en nedgående trend men utfallet av beviljade insatser överstiger fortsatt budgeterade insatser. Budgeterade hemtjänsttimmar i ordinärt boende överstiger utfallet utförda timmar, vilket visas i tabellen nedan.

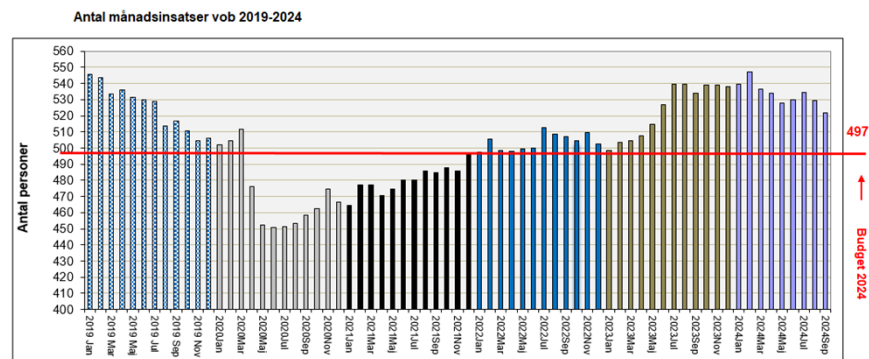
Beställarenheten, som ansvarar för myndighetsutövningen och särskilda boendes lokalkostnader, förväntas beviljas cirka 18,0 mnkr i omstruktureringsmedel för lokaler.

Tabell över Beställarenhetens budget och utfall av insatser

Nyckeltal	Snitt 2023	Budget 2024	jan-sept 24
Vård- och omsorgsboende, antal månadspersoner	524	497	533
Servicehus, antal månadspersoner	118	100	114
Hemtjänst, utförda dagtimmar	39 884	39 264	38 717

Tidigare vidtagna åtgärder har börjat ge resultat för att motverka underskottet inom beställarsidan, där bland annat systematiska uppföljningar, löpande analyser av statistik och ekonomi, tydligare rutin vid ärendedragning där beslut om kostnadskrävande insatser fattas, närmare metodstöd samt mentorskap på ett år eller längre för nya biståndshandläggare ingår.

Diagrammet nedan visar beställarenhetens utfall av antal personer som beviljats vård- och omsorgsboende mellan 2019-2024.

Utförare

Utförarenheten prognostiserar ett underskott om 6,5 mnkr före resultatöverföring och ett utfall inom fastställd budget efter resultatöverföring. Resultatenheten prognostiserar att hämta 5,3 mnkr ur fonderna. Samtliga utförarenheter fortsätter att arbeta med vidtagna åtgärder.

Beläggningen inom vård-och omsorgsboende var 94,7 procent januari-september. Servicehusets beläggning var 84,5 procent under samma period.

Hemtjänstens utförandegrad var 92,7 procent till och med september i år, vilket är en minskning med 0,7 procent jämfört med samma period förra året. Biståndsbedömda hemtjänsttimmar ökade med 3,7 procent jämfört med förra året.

Hemtjänstens omvårdnadspersonal del av arbetstiden hos hemtjänsttagare varierar och har minskat under sommarmånaderna, men snittet per månad mellan februari och augusti var 72,2 procent vilket är en ökning med 1,8 procent jämfört med januari. Jämförelse mellan åren 2023 och 2024 och perioden januari-augusti visar att utförarnas lönekostnader för övertid och mertid har mer än halverats (minskning om 57 procent). Timavlönades andel av arbetstiden är 17,0 procent fram till augusti i år.

Administrativa avdelningen

Administrativa avdelningen prognostiserar ett överskott om 4,4 mnkr jämfört med budget.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 4,4 mnkr jämfört med budget. Överskottet beror främst på vakanta tjänster, återhållsamhet samt att inköp och aktiviteter i vissa fall har skjutits framåt i tiden. I prognosen är beslutade budgetjusteringar medräknade.

Stadsmiljöverksamhet

Verksamhetsområdet prognostiserar ett utfall inom fastställd budget. Beviljade budgetjusteringar om 3,2 mnkr för drift och 15,0 mnkr för investeringar har beaktats i prognosen. Prognosen är osäker, bland annat på grund av flera oförutsedda kostnader, och kan komma att justeras kvarstående månader.

Under 2024 har budgeten för parkskötsel ökat med 1,3 procent, samtidigt har kostnaden för betalplaner ökat med 14,9 procent efter indexjustering. Detta minskar utrymmet för finansiering av andra planerade åtgärder som ligger utanför betalplanerna.

Internräntan har ökat med 0,6 procentenheter i samband med budget 2024 jämfört med 2023, från 2,2 procent till 2,8 procent, vilket medför ökade räntekostnader för verksamhetsområdet. I samband med tertialrapport 2 ansöker nämnden om budgetjustering för ökade kapitalkostnader om 1,5 mnkr.

En osäkerhetsfaktor är ansvaret för bekämpningen av invasiva arter. Trafikkontoret har ansvarat för arbetet och ansvarsfördelningen har

varit under utredning. Om stadsdelsförvaltningarna övertar ansvaret framöver uppskattas det innebära ökade kostnader om minst 0,7 mnkr per år för förvaltningen utanför budgetram.

Avdelning HR och utveckling

Avdelning *HR och utveckling* prognostiserar ett överskott om 3,0 mnkr jämfört med budget. Överskottet beror främst på vakanta tjänster, återhållsamhet samt att inköp och aktiviteter i vissa fall har skjutits framåt i tiden. I prognosen är beslutade budgetjusteringar medräknade.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 3,0 mnkr jämfört med budget. Överskottet beror främst på vakanta tjänster, återhållsamhet samt att inköp och aktiviteter i vissa fall har skjutits framåt i tiden.

Sjukfrånvaro

I augusti 2024 var den totala rullande 12 månaders sjukfrånvaron för hela förvaltningen 7,7 procent jämfört med 8,0 procent i augusti 2023. Korttidssjukfrånvaron för rullande 12 månader var 2,7 procent jämfört med 2,8 procent i augusti 2023.

Sjuklönekostnaderna för januari-september 2024 är cirka 0,4 mnkr mindre, motsvarande cirka 1,3 procent, jämfört med samma period 2023, inklusive PO-pålägg.

Förvaltningen arbetar aktivt med arbetsmiljöfrågor och ett arbete pågår med friskfaktorer inom avdelningarna som syftar till ett friskt och hållbart arbetsliv.

Förslag

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner månadsrapport för september 2024.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Anna Larsson
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2024-10-14
Anna Larsson, Avdelningschef	2024-10-10